

Osoba povinná platit' daň podľa § 69 ZODPH

Ing. Vladimír Ozimý

Daňový poradca

Čo to znamená osoba povinná platiť daň

- ▶ Zákon definuje pravidlá vzniku daňovej povinnosti (§ 19 ZODPH). To ale neznamená, že to musí splniť vždy ten kto uskutočňuje dodávku, preto praxi môžu nastať princípy kedy
 - a) Platí daň dodávateľ
 - b) Platí daň odberateľ

Kedy nastáva povinnosť a ktorej osobe, práve definuje § 69 ZoDPH (dôležité ustanovenie)

Dodávateľ, ktorý je zodpovedný za odvod dane (§ 69 ods. 1)

- ▶ Základné pravidlo definuje, že osobou povinnou platiť daň je dodávateľ tovaru a služby, ktorý je platiteľom DPH, ak zákon neustanovuje inak.
- ▶ Pri skúmaní či nedochádza k prenosu DP na príjemcu sa skúma, či sú splnené podmienky prenosu DP podľa § 69 ods. 2 až 12, ak áno musí nastať prenos DP ak nie, musí platiť daň dodávateľ (platiteľ).

Dodanie služby zahraničnou osobou a povinnosti tuzemskej zdaniteľnej osoby

(prenos DP § 69 dos. 2 až 4)

Kedy vzniká prenos daňovej povinnosti pri službách dodaných zo zahraničia (§ 69)

- ▶ Pri prijatí služby od zahraničného dodávateľa musí tuzemská zdaniteľná osoba skúmať:
 - a) Kde je miesto dodania služby (§ 15 a § 16)
 - b) Kto je osobou povinnou platiť daň (§ 69)

Kedy nastáva prenos daňovej povinnosti (§ 69 ods. 2) - špecifické pravidlo

- ▶ § 69 ods. 2 definuje okruh služieb a príjemcu:
 - a) Príjemca musí byť tuzemská zdaniteľná osoba. Tuzemská zdaniteľná osoba je tá, ktorá má v SR sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň alebo bydlisko
 - b) Príjme službu v tuzemsku podľa
 - § 16 ods. 1 - služba viažuca sa na nehnuteľnosť
 - § 16 ods. 2 - služba krátkodobého prenájmu
 - § 16 ods. 3 - kultúrna, výchovná, vzdelávacia služba
 - § 16 ods. 4 - preprava osôb
 - § 16 ods. 10 a 11 - reštauračné a stravovacie služby
 - c) Dodávateľom je zahraničná osoba z EU alebo tretích štátov

Kto je zahraničná osoba (§ 69)

- ▶ Zahraničná osoba je tá, ktorá nemá v tuzemsku sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň ani bydlisko
- ▶ Treba mať napamäti skutočnosť, že na účely určenia osoby povinnej platiť daň podľa § 69 sa za zahraničnú osobu považuje aj taká osoba, ktorá má v tuzemsku prevádzkareň, ale táto prevádzkareň sa nezúčastňuje na dodaní tovaru alebo služby v tuzemsku touto osobou.

Kedy nastáva prenos daňovej povinnosti (§ 69 ods. 3) - všeobecné pravidlo

- Podľa § 69 ods. 3 platí, že zdaniteľná osoba a právnická osoba, ktorá nie je zdaniteľnou osobou a je registrovaná pre daň podľa § 7, sú povinné platiť daň pri službe dodanej zahraničnou osobou z iného členského štátu alebo zahraničnou osobou z tretieho štátu, ak je miesto dodania služby podľa § 15 ods. 1 v tuzemsku.
- Treba mať napamäti väzbu na § 15 ods. 4 zákona o DPH pri určení miesta dodania služby:

Na účely určenia miesta dodania služby podľa § 15 odsekov 1 a 2 a § 16 sa

- a) zdaniteľná osoba, ktorá vykonáva aj činnosti, ktoré nie sú predmetom dane podľa § 2 ods. 1 písm. a) alebo b), považuje za zdaniteľnú osobu pre všetky služby, ktoré sú jej dodané,
- b) právnická osoba, ktorá nie je zdaniteľnou osobou a je identifikovaná pre daň, považuje za zdaniteľnú osobu.

Pozor na pojem zdaniteľná osoba verzus platiteľ DPH

- ▶ Zákon definuje povinnosť preniest daňovú povinnosť pri službách od zahraničných zdaniteľných osôb na zdaniteľnú osobu. To znamená, že táto povinnosť sa netýka len osôb registrovaných pre daň ale akejkoľvek zdaniteľnej osoby (§3), ktorej bola predmetná služba poskytnutá. Častokrát sa v praxi na to zabúda. V praxi to môže viesť (pri službách s prenosom podľa § 69 ods. 3) k dvojitému zdaneniu, pretože si napr. zdaniteľná osoba nesplní registračnú povinnosť z titulu prijatia služby (§7a)
- ▶ Príklad: Podnikateľ v SR prijal služby na nehnuteľnosti v tuzemsku od zdaniteľnej osoby z ČR (pilčické práce). Český podnikateľ vystavil faktúru bez dane. Má povinnosť vysporiadať daň príjemca služby
- ▶ Riešenie: áno má, pretože prenos daňovej povinnosti sa uskutočnil na príjemcu služby, ktorou je zdaniteľná osoba. Preto je osobou povinnou platiť daň aj keď nie je v tuzemsku registrovaná podľa zákona o DPH.

Pozor na pojem zdaniteľná osoba verzus platiteľ DPH

- ▶ Príklad: Zdaniteľná osoba prijala poradenskú službu od českej spoločnosti. Nesplnila si registráciu podľa § 7a, čím bola spoločnosťou z ČR vyhodnotená ako nezdaniteľná osoba (Nariadenie EU 282/2011). Česká spoločnosť uviedla na faktúru českú daň. Má príjemca plnenia nejaké povinnosti v tuzemsku?
- ▶ Riešenie: § 69 ods. 3 zákona o DPH ukladá povinnosť odvieť daň príjemcovi bez ohľadu na to či si splnil alebo nesplnil registračnú povinnosť. Je teda osobou povinnou platiť daň v tuzemsku.

Daňová povinnosť pri prenose daňovej povinnosti

- ▶ Platí rovnaký princíp ako je definovaný v § 19 aj pre príjemcu. Teda príjemca plnenia musí riešiť kedy vzniká daňová povinnosť a správne odvieť daň v zdaňovacom období
- ▶ Problém sú oneskorené faktúry, pretože princíp DPH neumožňuje preniesť daňovú povinnosť do iného obdobia ako toho ktoré je predmetom vzniku daňovej povinnosti Správnym riešením je podanie DDP

Čo je samozdanenie

- ▶ Zákon tento pojem nedefinuje ale ide o spojenie dvoch skutočností z pohľadu zákona o DPH:
 - a) Vznik daňovej povinnosti, kde osobou povinnou platiť daň je príjemca
 - b) Právo na odpočítanie dane u tejto osoby, kde je povinnosť odvieť daň prijatím plnenia

Vznik daňovej povinnosti ako aj právo na odpočítanie dane sa musí spravovať pravidlami podľa zákona a nie je možné podriaďovať jeden princíp druhému. Takže sa musí posúdiť samostatne daňová povinnosť ako aj právo na odpočítanie dane.

Daňové priznanie

- ▶ V daňovom priznaní sa prenos daňovej povinnosti uvádza pri službách od zahraničnej osoby v dvoch kolonkách
 - a) r. 9 a 10 - ak je prenos podľa § 69 ods. 2
 - b) r. 11 a 12 - ak je prenos podľa § 69 ods. 3
 - c) r. 20 alebo 21 - právo na odpočítanie dane (len platiteľ)

Treba si dávať pozor na § 16 ods. 3 zákona č 563/2009 Z. z. o správe daní a poplatkov ktorý definuje, že povinnosť podať dodatočné daňové priznanie vzniká daňovému subjektu, ak daňové priznanie k dani z pridanej hodnoty neobsahuje správne údaje týkajúce sa uskutočnených a prijatých zdaniteľných obchodov za príslušné zdaňovacie obdobie. To znamená, že ak sa uvedie v DP nesprávny riadok táto chyba podlieha povinnosti podať dodatočné daňové priznanie.

Kontrolný výkaz (podáva len platiteľ DPH)

- ▶ V kontrolnom výkaze sa prenos daňovej povinnosti uvádza v kolonke B1, kde sa uvádza:
 - a) IČDPH dodávateľa - ak nie je uvedené na faktúre má sa použiť z iného dokladu (zmluva, objednávka atď...)
 - b) Poradové číslo faktúry alebo iného dokladu - v prípade prenosu daňovej povinnosti pri službách sa uvádza poradové číslo faktúry. Ak faktúra nie je doručená do lehoty na podanie KV uvádza sa aj iné číslo dokladu napr. zmluvy, objednávky. Ak takýto doklad neobsahuje číslo uvádza sa „nula“
 - c) Základ dane z faktúry
 - d) Daň ktorá sa odvádza príjemcom služby
 - e) Sadzba dane
 - f) Odpočítanie dane (v prípade ak nie je nárok uvedie sa nula, ak sa kráti koeficientom tak po krátení koeficientom)

Upozornenie: Ak by sa platiteľ rozhodol uplatniť si právo na odpočítanie dane v inom zdaňovacom období ako je vznik daňovej povinnosti, potom takúto faktúru (doklad) musí uviesť v oboch zdaňovacích obdobiach, pričom v čase daňovej povinnosti v kolonke 7 uvedie nula a v čase uplatnenia práva na odpočítanie dane uvedie opäť faktúru v B1 pričom vyplní aj kolonku 7 z hodnotou odpočítavanej dane.

Oneskorená faktúra a kontrolný výkaz

- ▶ V prípade, že by spoločnosť obdržala oneskorene faktúru a nevykonala by „samozdanenie“ s uvedením do kontrolného výkazu na základe iného dokladu, potom musí podať dodatočný kontrolný výkaz a doplniť faktúru pod kódom opravy 2 do kontrolného výkazu.
- ▶ V prípade, že by vykonala samozdanenie na základe iného dokladu, na faktúru neprihliada a nevzniká povinnosť podať dodatočný kontrolný výkaz napr. z dôvodu doplnenia údaje poradového čísla faktúry.

**Dodanie tovaru zahraničnou
osobou v tuzemsku a
povinnosti tuzemskej
zdaniteľnej osoby**

Dodanie tovaru zahraničnou osobou

- ▶ Ide o rovnaký princíp ako pri službe podľa § 69 ods. 2 ZoDPH. Teda platia rovnaké princípy, pričom ide o dodanie tovaru v tuzemsku (teda nie zo zahraničia).
- ▶ Všetky ostatné prvky platia pre služby v § 69 ods. 2 ZoDPH teda aj riadky DP, KV.
- ▶ Pod tento princíp nepatrí zásielkový predaj. Teda pri zásielkovom predaji (zo zahraničia do tuzemska) nie je možné preniesť DP na zdaniteľnú osobu usadenú v tuzemsku.

Každá osoba je povinná platiť daň - § 69 ods. 5 ZoDPH

- ▶ DPH má svoje pravidlá. Ak zdaniteľná osoba a to jedno či platiteľ alebo neplatiteľ DPH uvedie na faktúre daň neoprávnene v rozpore so zákonom, daň musí byť odvedená do štátneho rozpočtu. Je to povinnosť. To však neznamená, že príjemca má právo automaticky riešiť právo na odpočet DPH.
- ▶ Treba si dávať pozor na to ako sú definované zmluvy, objednávky, dodacie listy, pretože toto pravidlo sa viaže na každý doklad kde je daň uvedená a je vybratá neoprávnene.

**Dodanie tovaru zahraničnou
osobou z iného členského
štátu a povinnosti
tuzemskej zdaniteľnej
osoby (§ 69 ods. 6)**

Vznik daňovej povinnosti a osoba povinná platiť daň

- ▶ Pri nadobudnutí tovaru z EU sme osobou povinnou platiť daň podľa § 69 ods. 6 zákona o DPH. Aj osoby registrované pre daň podľa § 7 a § 7a
- ▶ V prípade nadobúdania tovaru z EU vzniká daňová povinnosť podľa § 20 a to:
 - a) 15. dňom nasledujúceho kalendárneho mesiaca po mesiaci kedy došlo k dodaniu tovaru
 - b) Dňom vyhotovenia faktúry, ak bola vyhotovená faktúra pred 15. dňom.

Rovnaké pravidlá platia aj v prípade dodania tovaru do EU čo je definované v § 19 ods. 8 zákona o DPH.

Upozornenie! V prípade intrakomunitárnych dodávok sa na prijaté platby pred dodaním neprihliada a to ako aj na strane príjemcu tak aj dodávateľa.

Príklad: Spoločnosť obdržala tovar 2.5.2020 aj s faktúrou kde je uvedený dátum vyhotovenia faktúry 30.4. 2020. Kedy má povinnosť odviest' daň slovenská spoločnosť?

Riešenie: V tomto prípade vzniká daňová povinnosť dňom vyhotovenia faktúry, t.j. 30.4. pretože faktúra je spojená s dodávkou (nie prijatím platby), fyzicky bol tovar prepravený do lehoty na podanie DP.

nárok a právo na odpočítanie dane pri tovare

- ▶ Intrakomunitárne dodávky nespádajú do rámca plnení pri, ktorých by nevznikal nárok na odpočítanie dane, napr. tomu že sa uvádzajú ako plnenia oslobodené od dane z pridanej hodnoty
- ▶ Nárok na odpočítanie dane si uplatňujeme v súlade s § 49 až § 51, pričom osoby registrované podľa § 7 a § 7a nemajú nárok na odpočítanie dane. Nie sú platiteľmi DPH.
- ▶ Nárok na odpočítanie dane pri nadobudnutí tovaru platí rovnako ako pri službách
- ▶ Právo je však viazané na skutočnosť, že platiteľ musí mať faktúru (§ 51 ods. 1 písm. c). V prípade ak by platiteľ podával DDP má právo uplatniť v podanom dodatočnom daňovom priznaní aj právo na odpočítanie dane ak sa viaže vznik daňovej povinnosti ku dňu vyhotovenia faktúry.
- ▶ Prvýkrát odpočíta daň v zdaňovacom období, kedy vznikla daňová povinnosť za predpokladu že má faktúru do lehoty na podanie daňového priznania. Najneskôr v poslednom zdaňovacom období kalendárneho roka. Stále platí podmienka, že má do lehoty na podanie DP faktúru.

Povinnosť vyhotoviť faktúru pri dodaní tovaru do EU

- ▶ Platí pravidlo, že faktúra sa vyhotovuje podľa pravidiel platných v krajine kde je dodanie uskutočnené. Výnimku tvoria služby, pri ktorých nastáva prenos daňovej povinnosti, kedy sa vyhotovenie faktúry riadi podľa pravidiel usadenia platiteľa. Osoby ktoré sú povinné vyhotoviť faktúry sú zadefinované v § 72 zákona o DPH
- ▶ Platiteľ nie je povinný vyhotovovať faktúry len v prípade ak ide o dodanie tovaru pre nezdaniteľnú osobu, ak ide o dodanie tovarov oslobodených od dane podľa § 28 až 42 v tuzemsku
- ▶ Faktúra môže byť vyhotovená písomne alebo elektronicky, pričom pri elektronickej faktúre sa vyžaduje súhlas odberateľa (zákon nestanovuje písomnú formu)
- ▶ Faktúra sa vyhotovuje do 15 dní od konca kalendárneho mesiaca, kedy došlo k dodaniu tovaru do iného členského štátu s oslobodením od dane podľa § 43 zákona o DPH (preto je práve potrebné skúmať všetky podmienky dodávky). Pozor na dodanie tovaru s montážou, kde sa faktúra vyhotovuje do 15 dní od dodania.

Náležitosti faktúry pri tovare do EU

- ▶ Sú definované v § 74 zákona o DPH
- ▶ Pri tovare do EU je potrebné si uvedomiť, že ak dochádza k prenosu daňovej povinnosti je nutné uvádzať textovú informáciu „prenesenie daňovej povinnosti“, pričom v súlade s § 74 ods. 2 nie je potrebné uvádzať na faktúru:
 - a) Základ dane pre každú sadzbu dane
 - b) Uplatnenú sadzbu dane alebo oslobodenie od dane, nie je potrebné uvádzať ani odvolávky na články Smernice
 - c) Výšku dane
- Takže jedinou dôležitou textovou informáciou je veta uvedená v § 74 ods. 1 písm. k) zákona, ktorou je pojem prenesenie daňovej povinnosti. Zákon však nebráni uvádzať na faktúre aj iné textové odvolávky, ak si to obchodná prax vyžaduje.

Daňové priznanie

- ▶ Dodávateľ - Treba vychádzať z princípu dodania tovaru a určenia miesta dodania. Na základe tejto skutočnosti aj dodávky oslobodené od dane podľa § 43 zákona o DPH sa uvádzajú do DP, pretože ide o dodanie tovaru v tuzemsku s oslobodením. R. 16, kde sa predmetné dodávky uvádzajú by mal korešpondovať so súhrnným výkazom. V opačnom prípade Vás správca dane vyzve na opravu. Na r. 16 daňového priznania sa uvádzajú aj opravy základu dane viažuce sa k intrakomunitárnym dodávkam.
- ▶ Nadobúdateľ - R. 7,8 (resp. 5,6) slúžia na zdanenie dodávok, pri ktorých vystupujeme ako nadobúdateľ tovaru podľa § 11 a § 11a a právo sa testuje na r. 20,21

Kontrolný výkaz

- ▶ V prípade kontrolného výkazu sa dodanie tovaru do EU neuvádza do kontrolného výkazu ak je oslobodené od dane podľa § 43
- ▶ Nadobúdateľ tovaru uvádza „samozdanenie“ do B1 (ako pri službách)
- ▶ V prípade, že nadobúdateľ nemá faktúru do lehoty na podanie kontrolného výkazu, podľa metodického pokynu uvádza túto faktúru do toho zdaňovacieho obdobia na účely kontrolného výkazu v ktorom prijal takúto faktúru (rozdielne ako službu). Vplyv to má na skutočnosť že platiteľ DPH nemusí podať dodatočný kontrolný výkaz.

Druhý odberateľ a osoba povinná platiť daň (§ 69 ods. 7)

- ▶ Ak ide o trojstranný obchod a SK firma je druhým odberateľom, je osobou povinnou platiť daň. Daň sa odvádza v zdaňovacom období, v ktorom
 - a) Došlo k dodaniu tovaru podľa § 19 v tuzemsku
 - b) Došlo k prijatiu platby pred dodaním tovaru

V daňovom priznaní patrí údaj o trojstrannom obchode nasledovne:

- a) r. 13 a 14 ako daňová povinnosť
- b) R. 20 (21) ako právo na odpočet DPH

V kontrolnom výkaze sa to vykáže v oddiely B1

Tuzemský prenos daňovej povinnosti(§ 69 ods. 12)

Akého okruhu plnení sa to týka

- ▶ tuzemský reverscharge, ktorý sa môže uskutočniť výlučne len medzi platiteľmi (§ 4, § 4b, § 5 a § 6) v tuzemsku
- ▶ Patria sem
 - a) Dodanie kovového odpadu
 - b) Prevod emisných kvót skleníkových plynov
 - c) Dodanie nehnuteľnosti alebo jej časti v tuzemsku, ktorú sa dodávateľ rozhodol zdať podľa § 38 ods. 1 (svoje rozhodnutie určí slovnou formuláciou „prenesenie daňovej povinnosti“) Zmeny nastali od 1.1.2019 a prenos sa zakazuje na stavby určené na bývanie, teda byty, rodinné domy a apartmány v bytovom dome nie je možné riešiť týmto modelom
 - d) Dodanie nehnuteľnosti alebo jej časti, ktorá bola predaná dlžnou osobu uznanou súdom alebo iným štátnym orgánom v konaní o nútenom predaji (ide o konkurzy a exekúcie)

Akého okruhu plnení sa to týka

- e) Dodanie tovaru, ktorý je predmetom záruky zabezpečujúcej pohľadávku veriteľa, pri výkone práva z tejto záruky. Pre zabezpečovacom prevode práve je príjemcom platiteľ, ktorého pohľadávka bola zabezpečená a platiteľ, ktorý tovar nadobudol (t.j. v tomto prípade budú samozdaňovať dvaja platitelia, napriek tomu že ide o jeden úkon prevodu práva k veci)
- f) Dodanie tovarov patriacich do kapitol 10 a 12 Spoločného colného sadzobníka, ktoré nie sú bežne určené v nezmenenom stave na konečnú spotrebu - obilniny, olejnaté plody, smená, rôzne zrná, semená a plody, slama, krmoviny, priemyselné a liečivé rastliny. Prenos DP sa nevzťahuje na zjednodušené faktúry (§ 74 ods. 3)
- g) Dodanie tovarov patriacich do kapitol 72 a položiek 7301, 7308 a 7314 Spoločného colného sadzobníka - železo a oceľ a predmety zo železa a ocele. Do týchto kapitol patrí aj železný odpad, ktorý sa naďalej riadi ustanovením § 69 ods. 12 písm. a). Prenos DP sa nevzťahuje na zjednodušené faktúry (§ 74 ods. 3)
- h) Dodanie mobilných telefónov, ktoré sú vyrobené alebo prispôbované na použitie v spojení s licencovanou sieťou a fungujú na stanovených frekvenciách bez ohľadu na to či majú alebo nemajú iné využitie, ak základ dane vo faktúre za dodanie mobilných telefónov presiahne sumu 5000 eur.
- i) Dodanie integrovaných obvodov, ako sú mikroprocesory a centrálné spracovateľské jednotky, v stave pred zabudovaním do výrobkov pre konečného spotrebiteľa, ak základ dane prekročí hodnotu 5000 eur
- j) dodanie stavebných prác vrátane dodania stavby alebo jej časti podľa § 8 ods. 1 písm. b), ktoré patria do sekcie F osobitného predpisu, a dodanie tovaru s inštaláciou alebo montážou, ak inštalácia alebo montáž patrí do sekcie F osobitného predpisu

Uvádzanie v daňovom priznaní a kontrolnom výkaze

- ▶ Tuzemský reverse charge sa uvádza na r. 9 a 10 DP a právo na odpočet DPH na r. 21.
- ▶ V kontrolnom výkaze sa vykazuje táto informácia následovne:
 - a) Príjemca tuzemského prenosu DP to uvádza do B1, pričom idú sem všetky prenosy DP v tuzemsku
 - b) Vyhotoviteľ (dodávateľ) uvádza do A2 údaje k dodávkam k § 69 ods. 12 písm. f) až j)

Stavebné práce a prenos daňovej povinnosti (§ 69 ods. 12 písm. j)

Akého okruhu plnení sa to týka

- ▶ Prenos daňovej povinnosti bude možný len medzi platiteľmi DPH. Do § 69 ods. 12 písm. j) zákona o DPH sa dopĺňa, že dodanie stavebných prác vrátane dodania stavby alebo jej časti podľa § 8 ods. 1 písm. b), ktoré patria do sekcie F osobitného predpisu, a dodanie tovaru s inštaláciou alebo montážou, ak inštalácia alebo montáž patrí do sekcie F osobitného predpisu.
- ▶ Osobitným predpisom je Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1209/2014 z 29. októbra 2014, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 451/2008, ktorým sa zavádza nová štatistická klasifikácia produktov podľa činností (CPA) a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (EHS) č. 3696/93.

Akého okruhu plnení sa to týka

- ▶ Ako je už vyššie uvedené, tuzemský prenos daňovej povinnosti v sektore stavebníctva sa uplatňuje na dodanie stavebných prác vrátane dodania stavby alebo jej časti na základe zmluvy o dielo alebo inej obdobnej zmluvy, ktoré patria do sekcie F klasifikácie CPA a dodanie tovaru s inštaláciou alebo montážou, ak inštalácia alebo montáž patrí do sekcie F klasifikácie CPA. Sekcia F - Stavby a stavebné práce zahŕňa nasledovné divízie: -
- ▶ 41 - Budovy a výstavba budov (skupiny: bytové budovy, nebytové budovy, práce na stavbe bytových a nebytových budov - nové diela, rozširovanie pôvodných stavieb, práce na úpravách a renováciách)
- ▶ 42 - Stavby a práce na stavbe inžinierskych stavieb (skupiny: cesty a železnice; práce na stavbe ciest a železníc, výstavba a práce na stavbe inžinierskych sietí, ostatné projekty inžinierskych stavieb a práce na stavbe ostatných projektov inžinierskych stavieb)
- ▶ 43 - Špecializované stavebné práce (skupiny: demolačné práce a príprava staveniska, elektrické, inštalácie a iné stavebnomontážne práce, kompletizačné a dokončovacie práce, ostatné špecializované stavebné práce)

Stavebné práce verzus pojem stavebná firma

- Prenos daňovej povinnosti sa vôbec nevzťahuje výlučne na stavebné firmy, to znamená, že v praxi môže dôjsť k prenosu daňovej povinnosti aj v prípade ak ide o dodávky medzi osobami, ktoré nevykonávajú v rámci živnostenského oprávnenia stavebnú činnosť.

Uplatňovanie prenosu daňovej povinnosti

- ▶ Prenos daňovej povinnosti sa uplatní ak sú naplnené nasledovné podmienky:
 - a) Predmetom dodania sú stavebné práce v sekcii F klasifikácie CPA, stavba na základe zmluvy o dielo (§ 8 ods. 1 písm. b) a nie na základe kúpnej zmluvy, takisto uvedená v sekcii F a montáž tovar v sekcií F, pričom ide o jedno plnenie.
 - b) Miesto dodania tovaru alebo služby je tuzemsko
 - c) Dodávateľ a odberateľ sú platiteľmi DPH (osoby registrované podľa § 4 a § 4b a § 5 a § 6)

Hlavné a vedľajšie plnenie

- Ak v rámci uzatvoreného zmluvného vzťahu je predmetom dodania viacero plnení, pre správne uplatnenie režimu dane z pridanej hodnoty je v prvom rade potrebné zistiť, či ide o jedno zložené plnenie s jedným základom dane alebo o viaceré odlišné plnenia. Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že každé plnenie má byť zvyčajne považované za odlišné a nezávislé a že na druhej strane plnenie pozostávajúce z jediného plnenia z hospodárskeho hľadiska nesmie byť umelo členené, aby sa nezmenila funkčnosť systému DPH, je dôležité preto hľadať charakteristické prvky predmetného plnenia, aby sa určilo, či platiteľ dane odovzdá svojmu klientovi viacero hlavných rôznych plnení alebo jediné plnenie. Ak ide o jedno zložené plnenie, je potrebné určiť, ktoré plnenie je hlavné a ktoré plnenia sú vedľajšie vo vzťahu k hlavnému plneniu. Za vedľajšie plnenia vo vzťahu k hlavnému plneniu sa považujú také plnenia, ktoré pre zákazníka nepredstavujú cieľ, ale sú prostriedkom lepšieho využitia hlavného plnenia⁷. V zmysle uvedeného sa prenos daňovej povinnosti uplatní na plnenie ako celok v prípade, ak z dohodnutých zmluvných podmienok vyplýva, že ide o jedno zložené plnenie a hlavnou službou, ktorá určuje charakter poskytnutého plnenia, je služba stavebných prác zaradená do sekcie F klasifikácie CPA.

Hlavné plnenie a vedľajšie plnenie

- Spoločnosť A si objednala od spoločnosti B montáž lešenia na stavbe. Spoločnosť B fakturovala dodávku lešenia s montážou a aj prepravu lešenia na stavenisko. Ako bude faktúrovať prepravné služby?

Riešenie: Keďže preprava je nevyhnutný prvok dodávky lešenia na stavbu, pričom cieľom objednávky je montáž lešenia a nie jeho doprava, aj prepravné náklady budú vstupovať do jedného základu dane z hlavným plnením a teda kdeže to patrí do sekcie F celá dodávka bude podliehať prenosu daňovej povinnosti.

Určenie miesta dodania služby, stavby a montáže

- ▶ Pri službách sa miesto dodania určí štandardne vo väzbe na nehnuteľnosť podľa § 16 ods. 1 zákona o DPH. Ak by išlo o činnosť ktorá je v sekcii F ale nebola by dostatočne úzko spojená s nehnuteľnosťou, potom by sa miesto dodania určilo podľa § 15 ods. 1 a tam si musí platiteľ dať pozor, kto je odberateľ a či je miesto dodania v tuzemsku
- ▶ Pri stavbe na základe zmluvy o dielo je to miesto, kde stavba sa buduje
- ▶ Pri tovare s montážou je to miesto kde sa uskutočňuje montáž.

Čo nepatrí do prenosu daňovej povinnosti (príkladmo)

- inštalácia elektromotorov, generátorov a transformátorov v elektrárňach, pozri 33.20.50
- údržba a oprava priemyselných kotlov, pozri 33.11.1
- inštalácia, oprava a údržba priemyselnej vzduchotechniky a chladiacich zariadení, pozri 33.12.18, 33.20.29
- čistenie komínov, pozri 81.22.13
- montáž samostatne stojaceho nábytku, pozri 95.24.10
- prenájom lešení bez montáže a demontáže, pozri 77.32.10
- prefabrikované stavebné prvky z betónu, pozri 23.61.12 12
- výroba hotovej betónovej zmesi na priame použitie, pozri 23.63.10

Zoznam FR SR a prenos daňovej povinnosti

- ▶ FR SR na účely ustanovenia § 69 ods. 12 písm. j) zverejňuje zoznam činností, ktoré patria alebo nepatria do sekcie F. Problémom tohto zoznamu je skutočnosť že nemá právnu váhu čo v praxi znamená, že nie je právne záväzný.
- ▶ FR SR zastáva názor, že sa bude týmto zoznamom riadiť

Správčovské spoločnosti a prenos daňovej povinnosti

- ▶ Pri správčovských spoločnostiach je nutné skúmať, v akom rozsahu konajú v komunikácii s dodávateľom plnení v sekcii F.
- ▶ Ak ide o konanie podľa zákona č. 182/1993 Z. z. t.j v mene a na účet vlastníkov bytových a nebytových priestorov, potom samotná skutočnosť, že správčovská spoločnosť má pridelené IČDPH nezakladá právo na prenos daňovej povinnosti a to z dôvodu že správčovská spoločnosť nie je príjemcom plnenia. Preto na účely zákona o DPH je nutné že ak správčovská spoločnosť zastupuje iných platiteľov DPH je nutné ich identifikovať ako príjemcov a prenos daňovej povinnosti by sa mal uskutočniť práve na nich. V prípade, že k takejto identifikácii nedôjde, potom platiteľ pri fakturácii na správčovskú spoločnosť neuplatní postup podľa § 69 ods. 12 písm. j) zákona o DPH a je osobou povinnou platiť daň podľa § 69 ods. 1

Neplatiteľ a stavebná sekcia

- ▶ Ak sa obchodu zúčastňuje zdaniteľná osoba, ktorá ne je platiteľom DPH, nenastáva prenos daňovej povinnosti
- ▶ Príklad: Neplatiteľ vykoná omietacie práce pre stavebnú spoločnosť, platiteľa DPH. Faktúra je vyhotovená bez DPH. V tomto prípade príjemca nevykoná samozdanenie podľa § 69 ods. 12 písm. j) zákona o DPH.

Dodávky pre nezdaniteľné osoby

- ▶ Platiteľ, ktorý vykonáva aj činnosti, ktoré nie sú predmetom dane podľa § 2 ods. 1 písm. a) alebo písm. b), sa považuje za príjemcu plnení v postavení platiteľa pre všetky plnenia podľa odseku 12 písm. a), c) až e) a j), ktoré sú dodané iným platiteľom.
- ▶ Patria sem teda:
 - a) Dodanie kovového odpadu
 - b) Dodanie nehnuteľnosti (staršej ako päť rokov alebo nútený predaj)
 - c) Uspokojenie záložného práva a prevod vlastníckeho práva
 - d) Dodanie stavebných prác, stavieb, tovaru s inštaláciou a montážou

Nepatria sem:

- a) Dodanie obilnín zatriedených v kapitole CS 10 a 12 zo základom dane vyšším ako 5 000 eur
- b) Dodanie železných predmetom v kapitole CS 72 a 7301, 7308 a 7314 zo základom dane vyšším ako 5 000 eur
- c) Dodanie mobilných telefónov zo základom dane vyšším ako 5000 eur
- d) Dodanie integrovaných obvodov a procesorov zo základom dane vyšším ako 5000 eur
- e) Dodanie emisii

Plnenie pre nezdaniteľnú osobu

- ▶ Príklad: Obec spravuje miestne komunikácie. Obec výkonom svojej činnosti zo zákona sa nepovažuje za zdaniteľnú osobu (§ 3 ods. 4 zákona o DPH). Spravuje však športový areál, prostredníctvom ktorého uskutočňuje ekonomickú činnosť a je registrovaná za platiteľa DPH. Obec si u stavebnej spoločnosti, platiteľa DPH, objednala rekonštrukciu miestnej komunikácie. Ako bude faktúrovať stavebná spoločnosť?
- ▶ Riešenie: Spoločnosť bude faktúrovať s prenosom daňovej povinnosti na obec podľa § 69 ods. 12 písm. j) a uvedie na faktúru textový odkaz: „Prenesenie daňovej povinnosti“. Keďže obec prijala plnenie na činnosť, ktorá nie je ekonomickou činnosťou, odvedie daň, ale nevznikne jej nárok na odpočítanie DPH

Dôvod zavedenia

- ▶ V reťazci by mala byť daňová povinnosť prenesená až na konečného investora, čo by malo prospieť najmä pri štátnych zákazkách.
- ▶ Táto podmienka je možná za predpokladu, že sa reťazec nepreruší neplatiteľom DPH
- ▶ Daňová povinnosť sa neprenáša ak:
 - a) Ak dodávku uskutoční neplatiteľ DPH
 - b) Ak dodávku prijme neplatiteľ DPH. Platiteľom DPH v tomto prípade je dodávateľ plnenia

§ 69 ods. 17 - podriadenie princípu stavebnej činnosti

- ▶ Ak platiteľ dodá stavebné práce alebo dodá tovar s inštaláciou alebo montážou a má za to, že tieto stavebné práce alebo tovar s inštaláciou alebo montážou sú plnením podľa odseku 12 písm. j) a vyhotovená faktúra obsahuje slovnú informáciu „prenesenie daňovej povinnosti“, platiteľ, ktorý je príjemcom plnenia, je osobou povinnou platiť daň.
- ▶ Problém ktorý tu vzniká, čo sa má vykladať pod pojmom „má za to“, pretože ak to dodávateľ posúdi nesprávne v rámci zatriedenia K.P. nezbavuje sa zodpovednosti nedovedenia DPH. V tomto prípade ide skôr o ochranu príjemcu plnenia.